ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (druhého senátu)

29. ledna 2009 *

Ve věci C-311/06,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 234 ES, podaná rozhodnutím Consiglio di Stato (Itálie) ze dne 28. února 2006, došlým Soudnímu dvoru dne 17. července 2006, v řízení

Consiglio Nazionale degli Ingegneri

proti

Ministero della Giustizia,

Marcu Cavallerovi,

SOUDNÍ DVŮR (druhý senát),

ve složení C. W. A. Timmermans, předseda senátu, J.-C. Bonichot, K. Schiemann (zpravodaj), J. Makarczyk a L. Bay Larsen, soudci,

* Jednací jazyk: italština.

generální advokát: M. Poiares Maduro,
vedoucí soudní kanceláře: L. Hewlett, vrchní rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 13. září 2007,

s ohledem na vyjádření předložená:

– za Consiglio Nazionale degli Ingegneri A. Romeiem, avvocato,

– za italskou vládu I. M. Bragugliou, jako zmocněncem, ve spolupráci s S. Fiorentinem, avvocato dello Stato,

– za belgickou vládu L. Van den Broeck, jako zmocněnkyní,

– za českou vládu původně T. Bočkem, poté M. Smolkem, jako zmocněnci,

– za řeckou vládu E. Skandalou, jako zmocněnkyní,

– za kyperskou vládu C. Lycourgosem a I. Neofitou, jako zmocněnci,

– za rakouskou vládu C. Pesendorfer, jako zmocněnkyní,

– za švédskou vládu A. Falk a A. Krusem, jako zmocněnci,

– za Komisi Evropských společenství H. Støvlbækem a E. Montaguti, jako zmocněnci,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 28. února 2008,

vydává tento

Rozsudek

1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu směrnice Rady 89/48/EHS ze dne 21. prosince 1988 o obecném systému pro uznávání vysokoškolských diplomů vydaných po ukončení nejméně tříletého odborného vzdělávání a přípravy (Úř. věst. 1989, L 19, s. 16; Zvl. vyd. 05/01, s. 337).

2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi Consiglio Nazionale degli Ingegneri (Národní rada inženýrů) a Ministero della Giustizia (ministerstvo spravedlnosti) ohledně uznání španělského inženýrského titulu ministerstvem spravedlnosti ve prospěch M. Cavallery, italského státního příslušníka, získaného na základě uznání rovnocennosti italského akademického titulu pro účely zápisu dotčeného do rejstříku inženýrů v Itálii.

Právní rámec

Právní úprava Společenství

3 První bod odůvodnění směrnice 89/48 stanoví následující:

„vzhledem k tomu, že podle čl. 3 písm. c) Smlouvy představuje odstranění překážek volného pohybu osob a služeb mezi členskými státy jeden z cílů Společenství; že pro státní příslušníky členských států to zejména znamená možnost vykonávat povolání jako osoba samostatně výdělečně činná nebo zaměstnanec v jiném členském státě, než v tom, ve kterém získali odbornou kvalifikaci;“.

4 Třetí bod odůvodnění této směrnice uvádí:

„vzhledem k tomu, že je nezbytné rychle reagovat na očekávání evropských občanů, kteří jsou držiteli vysokoškolských diplomů vydaných po ukončení odborného vzdělávání a přípravy v jiných členských státech než je ten, ve kterém chtějí vykonávat své povolání, a je proto třeba vytvořit další metodu uznávání diplomů, jež umožní dotyčným osobám vykonávat všechny tyto odborné činnosti, které jsou v hostitelském státě závislé na ukončení postsekundárního vzdělávání a odborné přípravy za předpokladu, že mají takový diplom, který je připravuje na tyto činnosti, který je vydáván po ukončení studia trvajícího nejméně 3 roky a který je vydán v jiném členském státě;“.

5 Pátý bod odůvodnění uvedené směrnice upřesňuje:

„vzhledem k tomu, že pro povolání, pro jejichž výkon nestanovilo Společenství žádnou minimální úroveň kvalifikace, si členské státy vyhradily možnost stanovit takovou úroveň, která by zaručovala kvalitu služeb poskytovaných na jejich území; že členský stát však nesmí vyžadovat, aniž by tím neporušil závazky stanovené článkem 5 Smlouvy, na státních příslušnících členských států, aby získali ty kvalifikace, které obecně podmiňují ziskem diplomů vydaných v jejich vlastních vzdělávacích systémech, pokud dotyčné osoby již získaly úplnou kvalifikaci nebo její část v jiném členském státě; že v důsledku toho musí každý hostitelský členský stát, ve kterém je určité povolání regulováno, vzít v úvahu kvalifikace získané v jiném členském státě a musí určit, zda tyto kvalifikace odpovídají kvalifikacím, které vyžaduje;“.

6 Článek 1 písm. a) a b) směrnice 89/48 stanoví:

„Pro účely této směrnice se rozumí:

a) ‚diplomem‘ jakýkoli diplom, osvědčení nebo jiný doklad o dosažené kvalifikaci nebo jakýkoliv soubor těchto diplomů, osvědčení nebo jiných dokladů,

– který byl vydán příslušným orgánem v členském státě určeným v souladu s jeho právními a správními předpisy,

– který prokazuje, že jeho držitel úspěšně ukončil nejméně tříleté postsekundární studium nebo odpovídající dobu rozvolněného studia na univerzitě, vysoké škole nebo na jiném zařízení podobné úrovně, popřípadě že úspěšně ukončil odbornou přípravu požadovanou navíc k postsekundárnímu studiu, a

– který prokazuje, že jejich držitel má odbornou kvalifikaci požadovanou pro přístup k povolání regulovanému v členském státě nebo pro jeho výkon,

za podmínky, že vzdělávání a odborná příprava potvrzené diplomem, osvědčením nebo jiným dokladem o dosažené kvalifikaci byly získány převážně ve Společenství nebo že jejich držitel má ve Společenství tříletou odbornou praxi potvrzenou členským státem, který uznal diplom, osvědčení nebo jiný doklad o dosažené kvalifikaci pocházející ze třetí země.

Diplomem ve smyslu prvního pododstavce se rozumí rovněž jakékoliv diplomy, osvědčení nebo jiné doklady o dosažené kvalifikaci nebo jakýkoliv soubor těchto diplomů, osvědčení nebo jiných dokladů vydaných příslušnými orgány členského státu, pokud jsou vydány po úspěšném ukončení vzdělání a odborné přípravy získané ve Společenství a jsou uznány příslušným orgánem tohoto členského státu za rovnocenné a pokud zakládají stejná práva na přístup k povolání, které je v tomto členském státě regulováno, a jeho výkon;

b) ‚hostitelským členským státem' členský stát, ve kterém státní příslušník členského státu žádá, aby mohl vykonávat povolání, které je v uvedeném členském státě

regulováno, jedná-li se o jiný členský stát, než ve kterém získal svůj diplom nebo poprvé vykonával dotyčné povolání;“.

7 Pouze ve své italské a maďarské verzi se čl. 1 písm. b) směrnice 89/48 vztahuje na státního příslušníka „jiného členského státu“ („di un altro Stato membro“/„egy másik tagállam“), namísto státního příslušníka „členského státu“.

8 Článek 2 první pododstavec směrnice 89/48 uvádí:

„Tato směrnice se vztahuje na každého státního příslušníka členského státu, který chce vykonávat regulované povolání v hostitelském členském státě jako osoba samostatně výdělečně činná nebo jako zaměstnanec.“

9 Pouze ve své německé a maďarské verzi se čl. 2 první pododstavec této směrnice vztahuje na výkon regulovaného povolání „v jiném členském státě“ („in einem anderen Mitgliedstaat“/„egy másik tagállamban“), namísto výkonu regulovaného povolání „v hostitelském členském státě“.

10 Článek 3 první pododstavec písm. a) směrnice 89/48 stanoví:

„Pokud je v hostitelském členském státě přístup k regulovanému povolání a jeho výkon podmíněn držením diplomu, nesmějí příslušné orgány z důvodů neodpovídající

kvalifikace odmítnout povolit státnímu příslušníku členského státu přístup k uvedenému povolání a jeho výkon za stejných podmínek, které se vztahují na jeho vlastní státní příslušníky, jestliže:

a) je žadatel držitelem diplomu požadovaného v jiném členském státě pro přístup k dotyčnému povolání a pro jeho výkon na jeho území a tento diplom byl vydán v některém členském státě […]“

11 Pouze ve své italské, španělské a slovinské verzi se čl. 3 první pododstavec této směrnice vztahuje na odmítnutí státního příslušníka „jiného členského státu“ („di un altro Stato membro“/„de otro Estado miembro“/„druge države članice“), namísto odmítnutí státního příslušníka „členského státu“.

12 Krom toho pouze ve své italské a slovinské verzi se čl. 3 první pododstavec písm. a) uvedené směrnice vztahuje na diplom, který byl vydán „v jiném členském státě“ („in un altro Stato membro“/„drugi državi članici“), namísto diplomu, který byl vydán v „některém členském státě“.

13 Bez ohledu na článek 3 směrnice 89/48 může podle článku 4 této směrnice hostitelský členský stát za určitých podmínek požadovat, aby žadatel prokázal odbornou praxi určené délky, aby absolvoval adaptační období nepřesahující 3 roky nebo aby složil zkoušku způsobilosti. Tentýž článek stanoví určitá pravidla a podmínky vztahující se na vyrovnávací opatření, která lze vyžadovat k vyrovnání nedostatků ve vzdělání, které doloží uvedený žadatel.

Vnitrostátní právní úprava

Právní úprava povolání inženýra ve Španělsku a v Itálii

14 Povolání inženýra představuje regulované povolání jak ve Španělsku, tak v Itálii.

– Vzdělávací systémy a podmínky přístupu k povolání inženýra

15 Italský a španělský vzdělávací systém jsou si blízké, pokud jde o kvalifikaci v oblasti inženýrství. V obou těchto členských státech může být taková kvalifikace získána po ukončení tříletého nebo pětiletého postsekundárního studia.

16 Univerzitní diplomy získané v Itálii po třech letech studia („laurea triennale“) potvrzují vzdělání inženýrů-juniorů („ingegnere junior“).

17 Přístup k povolání inženýra-juniora je vyhrazen držitelům požadovaného univerzitního diplomu, kteří složí státní zkoušku („esame di Stato“) odpovídající dotčenému povolání [článek 4 královského nařízení č. 2537 ze dne 23. října 1925 (*Gazzetta ufficiale* č. 37 ze dne 15. února 1926)]. Tato státní zkouška podle článků 47 a 48 nařízení prezidenta republiky č. 328 ze dne 5. června 2001 (řádný doplněk ke GURI č. 190 ze dne 17. srpna 2001) zahrnuje nejméně dvě písemné zkoušky, jednu ústní zkoušku a jednu praktickou

zkoušku. Uchazečům, kteří úspěšně složili státní zkoušku, je uděleno oprávnění k výkonu povolání inženýra („abilitazione all'esercizio della professione di ingegnere").

18 Univerzitní diplomy získané ve Španělsku po třech letech studia vedou ke kvalifikaci technického inženýra („ingeniero técnico").

19 Španělská právní úprava v oblasti univerzitních diplomů rozlišuje mezi dvěma druhy diplomů, totiž mezi „úředními diplomy", jejichž platnost je uznávána na celém území státu a které umožňují přístup k regulovaným povoláním, a „vlastními diplomy", které jsou oprávněny vydávat různé univerzity, ale které zejména neumožňují přístup k regulovaným povoláním. Tato oblast se řídí organickým zákonem 6/2001 ze dne 21. prosince 2001 o univerzitách (BOE č. 307 ze dne 24. prosince 2001, s. 49400).

20 Ve Španělsku je přístup k povolání technického inženýra v zásadě vyhrazen držitelům úředního univerzitního diplomu – ve smyslu organického zákona 6/2001 – odpovídajícího dotčenému povolání.

21 Jak v Itálii, tak ve Španělsku výkon povolání inženýra vyžaduje rovněž zápis do rejstříku profesní komory. V Itálii je rejstřík inženýrů veden v každé provincii Consiglio dell'Ordine degli Ingegneri (Radou komory inženýrů). Tento rejstřík se dělí na dvě části, přičemž část B je vyhrazena inženýrům-juniorům. Ve Španělsku jsou příslušné různé „colegios de ingenieros" (komory inženýrů) v závislosti na dané specializaci a daném regionu. V obou těchto členských státech představuje zápis do rejstříku komory inženýrů pouhé správní opatření, které samo o sobě neosvědčuje odbornou kvalifikaci dotyčných osob, ale které má za cíl zajistit, aby při výkonu povolání byly dodržovány určité normy profesní etiky.

– Povolání strojního inženýra v Itálii

22 Osoby, které hodlají vykonávat povolání strojního inženýra v Itálii, musí být obvykle držiteli univerzitního diplomu strojního inženýra („laurea in ingegneria meccanica“), který potvrzuje vzdělání v délce tří let, jakož i oprávnění k výkonu povolání inženýra vydaného poté, co úspěšně složily státní zkoušky. Tyto osoby musí být krom toho zapsány do rejstříku inženýrů některé provincie, v části B, odvětví průmysl.

– Povolání průmyslového technického inženýra se specializací na strojní inženýrství ve Španělsku

23 Osoby, které hodlají vykonávat povolání průmyslového technického inženýra se specializací na strojní inženýrství („ingeniero técnico industrial, especialidad mecánica“) ve Španělsku, musí být obvykle držiteli úředního univerzitního diplomu průmyslového technického inženýra se specializací na strojní inženýrství ve smyslu organického zákona 6/2001. Tento diplom technického inženýra se vydává po třech letech studia. Krom toho musejí být tyto osoby zapsány do rejstříku „Colegio de ingenieros técnicos industriales“ (profesní komora průmyslových technických inženýrů).

Postup uznávání v Itálii

24 V Itálii provádí směrnici 89/48 do vnitrostátního právního řádu legislativní nařízení č. 115 ze dne 27. ledna 1992 (GURI č. 40 ze dne 18. února 1992, dále jen „legislativní nařízení č. 115/1992“).

25 Článek 1 legislativního nařízení č. 115/1992, nazvaný „Uznávání dokladů o dosaženém vzdělání vydaných v Evropském společenství“, stanoví:

„1. Za podmínek stanovených tímto nařízením se v Itálii uznávají diplomy vydané některým členským státem Evropského společenství osvědčující odborné vzdělání, jejichž držení je v daném státě podmínkou pro výkon určitého povolání.

2. Uznání se přiznává státnímu příslušníku Společenství pro účely výkonu odpovídajícího povolání v Itálii formou samostatné nebo závislé činnosti odpovídající činnosti, k níž je občan oprávněn ve státě, který vydal diplomy uvedené v předcházejícím odstavci.

3. Diplomy je možno uznávat, pokud obsahují osvědčení, že žadatel úspěšně absolvoval vysokoškolské studium v délce nejméně tří let (nebo v odpovídající délce při částečné docházce) na univerzitě nebo v ústavu vysokoškolského vzdělávání nebo v ústavu s toutéž úrovní vzdělávání.“

26 Podle předkládajícího soudu legislativní nařízení č. 115/1992 neumožňuje uznání diplomu vydaného v jiném členském státě na základě italského dokladu o dosaženém vzdělání. Tento soud upřesňuje, že podle čl. 1 odst. 3 tohoto legislativního nařízení musí zahraniční diplom osvědčovat, že žadatel absolvoval studium, což znamená, že musí existovat bezprostřední vztah mezi dokladem a studiem, a že tento žadatel musí být tímto diplomem přímo osvědčen. Toto ustanovení mimoto nelze použít na diplom jiného členského státu, který ve skutečnosti osvědčuje italský doklad o dosaženém vzdělání.

Postup uznávání rovnocennosti ve Španělsku

27 Postup uznávání rovnocennosti univerzitních diplomů musí být ve španělském právu odlišován od postupu uznávání odborné kvalifikace upraveného královským nařízením č. 1665/1991 o obecném systému uznávání vysokoškolských diplomů vydaných v členských státech Evropské unie, které vyžadují nejméně tříleté vzdělání, ze dne 25. října 1991 (BOE č. 208 ze dne 22. listopadu 1991, s. 37916), jehož účelem je provést směrnici 89/48 do vnitrostátního právního řádu ve Španělsku. Uznání rovnocennosti spočívá v přezkumu akademického obsahu absolvovaného studia z hlediska nabytých znalostí za účelem získání diplomu.

28 Do 4. září 2004 se postup uznávání rovnocennosti zahraničních univerzitních diplomů ve Španělsku řídil královským nařízením 86/1987 ze dne 16. ledna 1987 (BOE č. 20 ze dne 23. ledna 1987), jakož i právními předpisy přijatými na základě tohoto královského nařízení.

29 Pojem „uznání rovnocennosti“ byl definován v článku 1 královského nařízení 86/1987. Podle tohoto ustanovení je ve Španělsku uznání rovnocennosti vysokoškolských diplomů získaných v zahraničí podmíněno k akademickým účelům úředním uznáním jejich platnosti.

30 Z článku 2 tohoto královského nařízení vyplývá, že i když uznání rovnocennosti zahraničních diplomů nutně nevyžaduje složení dodatečných zkoušek, pokud vzdělání osvědčené tímto diplomem není rovnocenné se vzděláním potvrzeným španělským diplomem, může uznání rovnocennosti podléhat úspěšnému složení zkoušek týkajících se znalostí, které jsou ve Španělsku vyžadovány k získání diplomu.

31 Podle článku 3 královského nařízení 86/1987 se postup uznávání rovnocennosti použije pouze na výuku mající úřední povahu. Ostatní výuka poskytovaná univerzitami, která nemá tuto povahu, je tudíž vyloučena z působnosti tohoto královského nařízení.

32 Uznání rovnocennosti zahraničnímu diplomu má – od té doby, kdy je přiznáno – stejné účinky, jako jsou účinky rovnocenného španělského diplomu nebo akademického vzdělání.

Spor v původním řízení a předběžné otázky

33 Italský státní příslušník M. Cavallera je držitelem dokladu o dosaženém vzdělání strojního inženýra vydaného dne 9. března 1999 po tříletém studiu univerzitou v Turíně (Itálie).

34 Marco Cavallera ve Španělsku požádal ministerstvo školství a vědy o uznání rovnocennosti svého italského dokladu o dosaženém vzdělání pro účely jeho postavení na roveň španělskému dokladu o odpovídajícím vysokoškolském vzdělání na základě ustanovení královského nařízení 86/1987. Dne 17. října 2001 uvedené ministerstvo uznalo rovnocennost italského dokladu o dosaženém vzdělání M. Cavallery za účelem jeho postavení na roveň s úředním španělským dokladem o dosažené kvalifikaci průmyslového technického inženýra se specializací na strojní inženýrství.

35 Marco Cavallera je v důsledku toho oprávněn ve Španělsku vykonávat regulované povolání průmyslového technického inženýra se specializací na strojní inženýrství. Na

základě osvědčení o uznání rovnocennosti svého italského dokladu o dosaženém vzdělání se M. Cavallera nechal zapsat do rejstříku jednoho z „colegios de ingenieros técnicos industriales“ Katalánska.

36 Nicméně je nesporné, že M. Cavallera nevykonával pracovní činnost mimo italské území a že ani neabsolvoval vzdělání, ani nevykonal zkoušky spadající do španělského vzdělávacího systému. Stejně tak je nesporné, že nevykonal státní zkoušku stanovenou italskými právními předpisy k oprávnění vykonávat povolání inženýra.

37 Dne 6. března 2002 podal M. Cavallera v Itálii na základě legislativního nařízení č. 115/1992 žádost na Ministero della Giustizia o uznání své španělské kvalifikace pro účely zápisu do rejstříku inženýrů v tomto členském státě.

38 Podle italských právních předpisů byla žádost předložena k vyjádření vyšetřovací komisi, která se většinou vyslovila kladně, zástupce Consiglio Nazionale degli Ingegneri, který je členem této komise, nicméně hlasoval proti.

39 Rozhodnutím ze dne 23. října 2002 uznalo Ministero della Giustizia platnost španělského dokladu o dosažené kvalifikaci M. Cavallery pro zápis do rejstříku inženýrů (oddílu B, průmyslové odvětví). Na základě tohoto rozhodnutí byl tedy M. Cavallera zapsán do rejstříku inženýrů města Alessandrie (Itálie), ve kterém má bydliště.

40 Consiglio Nazionale degli Ingegneri napadla uvedené ministerské rozhodnutí o uznání před Tribunale Amministrativo Regionale per il Lazio (Itálie) a tvrdila, že na základě směrnice č. 89/48 a relevantních vnitrostátních právních předpisů nemohly italské orgány uznat španělský doklad o dosažené kvalifikaci M. Cavallery, jelikož důsledkem tohoto uznání bylo osvobození M. Cavallery od státní zkoušky stanovené italskými právními předpisy.

41 Rozsudkem ze dne 5. října 2004 zamítl tento soud žalobu podanou Consiglio Nazionale degli Ingegneri, neboť měl za to, že Ministero della Giustizia postupovalo legálně. Consiglio Nazionale degli Ingegneri následně proti tomuto rozsudku podala odvolání ke Consiglio di Stato (Itálie).

42 Consiglio di Stato je toho názoru, že se směrnice 89/48 na situaci M. Cavallery nepoužije, jelikož ve Španělsku nezískal žádný diplom ve smyslu čl. 1 písm. a) směrnice 89/48 a svou žádost částečně založil na své italské kvalifikaci. Consiglio di Stato má nicméně v tomto ohledu pochybnosti.

43 Za těchto podmínek se Consiglio di Stato rozhodla přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1) Použije se směrnice 89/48/EHS v případě italského státního příslušníka, který:

– obdržel diplom potvrzující tříleté vysokoškolské studium inženýrského oboru v Itálii;

– dosáhl uznání rovnocennosti italského dokladu o dosažené kvalifikaci s odpovídajícím španělským dokladem;

– byl zapsán do španělského rejstříku inženýrů, avšak toto povolání nikdy ve Španělsku nevykonával, [a]

– na základě španělského uznání rovnocennosti dokladu o dosažené kvalifikaci žádal o zápis do rejstříku inženýrů v Itálii?

2) V případě kladné odpovědi na první otázku, je vnitrostátní pravidlo (článek 1 legislativního nařízení [č. 115/1992]), které v Itálii neumožňuje uznání dokladu o dosažené kvalifikaci vydaného členským státem, který je výhradně výsledkem uznání předcházejícího italského dokladu, v souladu se směrnicí 89/48/EHS?“

K předběžným otázkám

44 Podstatou první otázky předkládajícího soudu je, zda se ustanovení směrnice 89/48 pro účely přístupu k regulovanému povolání v hostitelském členském státě může dovolávat držitel dokladu o dosažené kvalifikaci vydaného orgánem jiného členského státu, který nepotvrzuje žádné vzdělání, které je součástí vzdělávacího systému tohoto členského státu a nespočívá ani na zkoušce, ani na odborné zkušenosti získané v tomto členském státě.

45 Aby bylo možné na tuto otázku odpovědět, je třeba přezkoumat, zda uznání takového dokladu o dosažené kvalifikaci, jako je doklad dotčený v původním řízení, spadá do působnosti směrnice 89/48.

46 S výhradou ustanovení článku 4 směrnice 89/48 přiznává čl. 3 první pododstavec písm. a) této směrnice každému žadateli, který je držitelem „diplomu" ve smyslu této směrnice, který mu umožňuje vykonávat regulované povolání v členském státě, právo vykonávat totéž povolání v jakémkoli jiném členském státě. Pojem „diplom" definovaný v čl. 1 písm. a) směrnice 89/48 tudíž představuje základní kámen obecného systému uznávání vysokoškolských diplomů upraveného touto směrnicí.

47 Pokud jde o kvalifikaci, které se dovolává M. Cavallera, je třeba nejprve připomenout, že „diplom" ve smyslu čl. 1 písm. a) směrnice 89/48 může být souborem dokladů o dosažené kvalifikaci.

48 Dále podmínka uvedená v čl. 1 písm. a) první odrážce směrnice 89/48 je splněna, pokud jde o doklady o dosažené kvalifikaci, kterých se dovolává M. Cavallera, vzhledem k tomu, že byl každý z těchto dokladů vydán příslušným orgánem určeným v souladu s italskými a španělskými právními předpisy.

49 Pokud jde o podmínku uvedenou v čl. 1 písm. a) druhé odrážce směrnice 89/48, ze spisu předloženého Soudnímu dvoru vyplývá, že M. Cavallera zjevně splnil podmínku, podle které držitel musí úspěšně ukončit nejméně tříleté postsekundární studium na univerzitě. Tato skutečnost je totiž výslovně osvědčena dokladem o dosaženém vzdělání, který byl dotyčnému vydán univerzitou v Turíně.

50 Pokud jde krom toho o podmínku uvedenou v čl. 1 písm. a) třetí odrážce směrnice 89/48, z osvědčení o uznání rovnocennosti ministerstva školství a vědy vyplývá, že M. Cavallera má odbornou kvalifikaci požadovanou pro přístup k regulovanému povolání ve Španělsku. I za předpokladu, že tato skutečnost výslovně nevyplývá z uvedeného osvědčení, je jasně prokázána zápisem M. Cavallery do rejstříku příslušné profesní komory ve Španělsku.

51 Zbývá určit, zda vzhledem k tomu, že osvědčení o uznání rovnocennosti, které dokládá M. Cavallera, nepotvrzuje žádné vzdělání, které je součástí španělského vzdělávacího systému, a nespočívá ani na zkoušce, ani na odborné zkušenosti získané ve Španělsku, může být soubor dokladů o dosažené kvalifikaci, jimiž disponuje, přesto považován za „diplom" ve smyslu směrnice 89/48 nebo může být takovému diplomu postaven na roveň na základě čl. 1 písm. a) druhého pododstavce směrnice 89/48.

52 V tomto kontextu nemohou být přijaty argumenty uplatněné Consiglio Nazionale degli Ingegneri, jakož i italskou a rakouskou vládou založené na zněních některých jazykových verzí směrnice 89/48, které se v určitém bodě liší, jak bylo uvedeno v bodech 7, 9, 11 a 12 tohoto rozsudku, od znění jiných jazykových verzí tím, že zmiňují termín „jiný členský stát", zatímco velká většina jazykových verzí obsahuje jednoduše pojmy „členský stát" nebo „hostitelský členský stát".

53 V tomto ohledu totiž z ustálené judikatury vyplývá, že nutnost použití, a v důsledku toho jednotného výkladu ustanovení práva Společenství vylučuje, aby v případě pochybností byl text ustanovení posuzován izolovaně v jedné ze svých jazykových verzí, ale vyžaduje naopak, aby byl vykládán a uplatňován ve světle svého znění v ostatních úředních jazycích (rozsudky ze dne 12. listopadu 1969, Stauder, 29/69, Recueil, s. 419, bod 3; ze dne 2. dubna 1998, EMU Tabac a další, C-296/95, Recueil, s. I-1605, bod 36, a ze dne 9. března 2006, Zuid-Hollandse Milieufederatie a Natuur en Milieu, C-174/05, Sb. rozh. s. I-2443, bod 20).

54 Krom toho je sice pravda, že bylo rozhodnuto, že směrnice 89/48 neobsahuje žádné omezení, pokud jde o členský stát, v němž žadatel musí získat svou odbornou kvalifikaci (rozsudky ze dne 23. října 2008, Komise v. Řecko, C-274/05, Sb. rozh. s. I-7969, bod 28, a Komise v. Španělsko, C-286/06, Sb. rozh. s. I-8025, bod 62), tato judikatura nicméně stanovuje rozdíl mezi zeměpisným místem, kde vzdělání probíhalo, a vzdělávacím systémem, jehož je součástí. V těchto rozsudcích totiž dotyční ukončili vzdělání, které je součástí jiného vzdělávacího systému, než je vzdělávací systém členského státu, ve kterém se snažili uplatnit svou odbornou kvalifikaci.

55 Směrnice 89/48 má za cíl odstranit překážky výkonu povolání v jiném členském státě než ve členském státě, který vydal doklad o dotčené odborné kvalifikaci. Z prvního, třetího a pátého bodu odůvodnění uvedené směrnice vyplývá, že doklad osvědčující odbornou kvalifikaci nemůže být postaven na roveň „diplomu" ve smyslu této směrnice, aniž by kvalifikace byla zcela nebo částečně získána v rámci vzdělávacího systému členského státu, který dotčený doklad vydal. Soudní dvůr již krom toho zdůraznil, že doklad usnadňuje přístup k povolání nebo jeho výkonu v rozsahu, v němž prokazuje získání doplňující kvalifikace (viz v tomto smyslu rozsudky ze dne 31. března 1993, Kraus, C-19/92, Recueil, s. I-1663, body 18 až 23, a ze dne 9. září 2003, Burbaud, C-285/01, Recueil, s. I-8219, body 47 až 53).

56 Španělské uznání rovnocennosti přitom nesvědčí o žádné doplňující kvalifikaci. V tomto ohledu ani uznání rovnocennosti, ani zápis do rejstříku jedné z „colegios de ingenieros técnicos" Katalánska nebylo založeno na ověření odborné kvalifikace nebo praxe získané M. Cavallerou.

57 Za takových okolností by připuštění, že se směrnice 89/48 lze dovolávat pro účely přístupu k regulovanému povolání v Itálii dotčenému v původním řízení, umožnilo osobě, která získala pouze akademický titul vydaný tímto členským státem, který sám o sobě nedává přístup k uvedenému regulovanému povolání, aby k tomuto povolání měla přesto přístup, aniž by však doklad o uznání rovnocennosti získaný ve Španělsku svědčil o získání doplňující kvalifikace nebo odborné praxe. Takový výsledek by byl

v rozporu se zásadou zakotvenou ve směrnici 89/48 a uvedenou v pátém bodě odůvodnění této směrnice, podle níž si členské státy vyhradily možnost stanovit minimální úroveň nezbytné kvalifikace, která by zaručovala kvalitu služeb poskytovaných na jejich území.

58 Ze všech výše uvedených úvah vyplývá, že čl. 1 písm. a) směrnice 89/48 musí být vykládán v tom smyslu, že definice pojmu „diplom“, kterou stanovuje, nezahrnuje doklad o dosažené kvalifikaci vydaný členským státem, který nepotvrzuje žádné vzdělání, které je součástí vzdělávacího systému tohoto členského státu, a nespočívá ani na zkoušce, ani na odborné zkušenosti získané v uvedeném členském státě.

59 V důsledku toho je třeba na první otázku odpovědět tak, že ustanovení směrnice 89/48 se pro účely přístupu k regulovanému povolání v hostitelském členském státě nemůže dovolávat držitel dokladu o dosažené kvalifikaci vydaného orgánem jiného členského státu, který nepotvrzuje žádné vzdělání, které je součástí vzdělávacího systému tohoto členského státu, a nespočívá ani na zkoušce, ani na odborné zkušenosti získané v uvedeném členském státě.

60 S ohledem na odpověď podanou na první otázku není namístě odpovídat na druhou otázku.

K nákladům řízení

61 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (druhý senát) rozhodl takto:

Ustanovení směrnice Rady 89/48/EHS ze dne 21. prosince 1988 o obecném systému pro uznávání vysokoškolských diplomů vydaných po ukončení nejméně tříletého odborného vzdělávání a přípravy se pro účely přístupu k regulovanému povolání v hostitelském členském státě nemůže dovolávat držitel dokladu o dosažené kvalifikaci vydaného orgánem jiného členského státu, který nepotvrzuje žádné vzdělání, které je součástí vzdělávacího systému tohoto členského státu, a nespočívá ani na zkoušce, ani na odborné zkušenosti získané v uvedeném členském státě.

Podpisy.